

УДК 343.132

КЛАСИФІКАЦІЯ ВИДІВ ЗАТРИМАННЯ ЗАЛЕЖНО ВІД СПОСОБУ КРИМІНАЛЬНОЇ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ

Володимир ФЕДЧЕНКО,
кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри кримінального процесу
факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Андрій ЗАХАРКО,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального процесу
факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

АНОТАЦІЯ

У статті досліджено особливості законодавчої регламентації різних видів затримання, проаналізовано випадки затримання, передбачені в КПК, та співставлено їх із регламентацією підстав затримання в інших законах України. Класифіковано нормативні підстави затримання на 6 груп залежно від уповноважених на здійснення затримання суб'єктів та юридичних підстав затримання.

Ключові слова: затримання, види затримання, спосіб кримінальної процесуальної регламентації затримання, класифікація нормативних підстав затримання.

CLASSIFICATION OF CUTTING WAYS DEPENDING FROM THE METHOD CRIMINAL PROCEEDING REGULATION

Volodymyr FEDCHENKO,
Candidate of Law Sciences, Associate Professor,
Professor at the Department of Criminal Procedure
of Faculty of Specialist Training for Bodies of Pre-trial Investigation
of the Dnepropetrovsk State University of the Interior

Andriy ZAKHARKO,
Candidate of Law Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Criminal Procedure
of Faculty of Specialist Training for Bodies of Pre-trial Investigation
of the Dnepropetrovsk State University of the Interior

SUMMARY

The article deals with the peculiarities of the legislative regulation of various types of detention, analyzes the cases of detention provided for in the CPC, and compares them with the regulation of the grounds for detention in other laws of Ukraine. Classification of normative grounds for detention for 6 groups, depending on the authorities authorized to detain the subjects and the legal grounds for detention.

Key words: detention, types of detention, the method of criminal procedural regulation of detention, classification of normative grounds for detention.

Постановка проблеми. Законодавча регламентація затримання з урахуванням цілого ряду позитивних змін, що відбулися з прийняттям в 2012 році Кримінального процесуального кодексу України, на жаль, ще й досі має деякі недостатньо однозначно виписані положення.

Зокрема, правники досі не зробили однозначного висновку про належність поліцейського до уповноваженої службової особи, яка має право без ухвали слідчого судді, суду затримати особу на підставі ст. 208 КПК України.

Стан дослідження. Доктринальне тлумачення зазначеного питання також вирізняється протилежними позиціями вчених-процесуалістів. Так, А.Ю. Сердечна відокремлює як окремий вид затримання законне затримання, яке

зобов'язані здійснювати співробітники правоохоронних органів, керуючись відповідними законами, та зазначає, що для працівників поліції законне затримання є не правом, а прямим обов'язком [1, с. 127]. Далі в цій же статті авторка аналізує інститут затримання уповноваженою службовою особою, відносить до уповноваженої службової особи слідчого, прокурора, керівника слідчого підрозділу, нічого не згадує в цій частині статті про поліцейського [1, с. 128].

М.Я. Никоненко у відповідній науковій статті прийшов до висновку, що уповноваженою службовою особою, яка вправі здійснити затримання, є працівник будь-якого правоохоронного органу України за умови, що право на затримання особи йому надано законом. Крім того, до такої

уповноваженої службової особи слід віднести керівника дипломатичного представництва чи консульської установи України, капітана судна України, іншу службову особу, уповноважену капітаном судна на вчинення процесуальних дій відповідно до ст. 519-522 КПК України, якщо керівник дипломатичного представництва чи консульської установи України, капітан судна є потерпілим унаслідок вчинення відповідного кримінального правопорушення [2, с. 89]. Слід погодитися з М.Я. Никоненком у тому, що законодавець, швидше за все, вважає уповноважену службову особу, слідчого, прокурора різними самостійними суб'єктами, які діють у процесі відокремлено один від іншого [2, с. 87]. І в ситуації, коли слідчий затримує особу, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення у випадках, передбачених ч. 1 ст. 208 КПК України, в подальшому виступати в статусі слідчого в даному кримінальному провадженні цей слідчий не може, бо підлягатиме відводу.

Метою статті є результат у вигляді системного аналізу законодавства України щодо регламентації права уповноваженої службової особи здійснювати кримінальне процесуальне затримання та інші суміжні види затримання за наявності передбачених відповідними законами підстав.

Викладення основного матеріалу. На сьогодні уповноважена службова особа у площині кримінального процесу має право без ухвали слідчого судді, суду затримати особу, підозрювану у вчиненні злочину, за який передбачене покарання у вигляді позбавлення волі, лише у випадках: 1) якщо цю особу застали під час вчинення злочину або замаху на його вчинення; 2) якщо безпосередньо після вчинення злочину очевидець, у тому числі потерпілий, або сукупність очевидних ознак на тілі, одязі чи місці події вказують на те, що саме ця особа щойно вчинила злочин; 3) якщо є обгрунтовані підстави вважати, що можлива втеча з метою ухилення від кримінальної відповідальності особи, підозрюваної у вчиненні тяжкого або особливо тяжкого корупційного злочину, віднесеного законом до підслідності Національного антикорупційного бюро України.

Також уповноважена службова особа має право без ухвали слідчого судді, суду затримати особу, підозрювану у вчиненні злочину, за який передбачене основне покарання у вигляді штрафу в розмірі понад три тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, виключно у випадку, якщо підозрюваний не виконав обов'язки, покладені на нього під час обрання запобіжного заходу, або не виконав у встановленому порядку вимог щодо внесення коштів як застави та надання документа, що це підтверджує.

Повертаючись до затримання особи, яку застали під час вчинення злочину або замаху на його вчинення, тобто затримання на «гарячому», слід зазначити, що в більшості таких випадків, якщо вказане затримання не є результатом спланованих заходів, воно відбувається за межами стадії досудового розслідування, тобто до внесення відомостей про вчинення кримінального правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Добре, коли є факти, які підтверджують, що саме ця особа вчинила злочин, здійснила замах на його вчинення, а якщо їх недостатньо, то знову існує ризик повернення до старої практики, яка існує десятиліттями: стосовно затриманої особи оформлюється затримання за адміністративне правопорушення, якого не було в наявності, і це незаконне адміністративне затримання (за ст. 261 Кодексу України про адміністративні правопорушення) використовується для досягнення завдань кримінального провадження й забезпечення його дієвості, що позбавляє затриману особу процесуальних гарантій на забезпечення права на захист (ст. 20 КПК), вимагати перевірки обгрунтованості затримання (п. 6 ч. 3 ст. 42 КПК України) тощо [3, с. 141].

Випадки затримання особи відрізняються один від одного за підставами, умовами, суб'єктами, строками та порядком. Між тим розподіл у регламентації затримання на кримінальні правопорушення і злочини (ст. 207 і ст. 208 КПК), використання різних за значенням термінів у КПК є не зовсім вдалим. Згідно із ч. 1 ст. 12 КК України злочини поділяються залежно від ступеня тяжкості на злочини невеликої тяжкості, середньої тяжкості, тяжкі та особливо тяжкі, а згідно із Законом від 16 травня 2013 року «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення законодавства у відповідності з Кримінальним процесуальним кодексом України» до значної кількості законів були внесені зміни, зокрема з метою замінити термін «злочин» словами «кримінальне правопорушення» у відповідному відмінку [4]. Водночас до КПК чомусь такі зміни внесені не були, тоді як у ч. 2 ст. 207 КПК і в ч. 1 ст. 208 КПК вказані майже одні й ті ж випадки, коли може бути затримана особа без ухвали слідчого судді, суду, але в одному випадку – за вчинення кримінального правопорушення, а в іншому – за вчинення злочину. Останні зміни в КК України, впроваджені в рамках Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» так званої судової реформи, також не внесли відповідних коректив із цього питання [5].

Окремої уваги заслуговує регламентація способу і часу (черговості) повідомлення слідчим прокурора про факт затримання особи.

Відповідно до ч. 5 ст. 208 КПК України копія протоколу про затримання після підписання особою, яка його склала, і затриманим негайно надсилається прокурору. В разі затримання особи на підставі ухвали слідчого судді відповідно до ч. 6 ст. 191 КПК України уповноважена службова особа негайно повідомляє про це прокурора, зазначеного в ухвалі. В разі затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення за межами України, на підставі ст. 582 КПК України негайно інформується прокурор, у межах територіальної юрисдикції якого здійснено затримання.

Згідно із ч. 3 ст. 14, ст. 15-1 ЗУ «Про боротьбу з тероризмом» для відвернення терористичних загроз у районі проведення антитерористичної операції відповідно до кримінального процесуального законодавства України з урахуванням особливостей, передбачених ЗУ «Про боротьбу з тероризмом», за вмотивованим рішенням начальника Головного управління Служби безпеки України або начальника територіального органу Національної поліції за згодою прокурора та без ухвали слідчого судді, суду може здійснюватися превентивне затримання осіб, причетних до терористичної діяльності, на строк понад 72 години. Граничний строк превентивного затримання не може перевищувати 30 діб [6]. Таким чином, у разі превентивного затримання поліцією за останньою підставою прокурор дізнається про факт затримання відразу, адже воно відбувається за згодою прокурора.

За змістом ст. 208 КПК України прокурор дізнається про фактичне затримання підозрюваної особи, отримуючи надіслану йому уповноваженою на затримання службовою особою копію протоколу про затримання. Відповідно до Звіту за результатами дослідження «Роль прокурора на досудовій стадії кримінального процесу» в українському законодавстві недостатньо ретельно регламентується порядок інформування прокурора про затримання. Варто взяти до уваги й те, що на момент настання обставин ст. 209 КПК України, як правило, немає зареєстрованого в ЄДР кримінального провадження, а відповідно, не визначено закріпленого за ним процесуального керівника. Тому

в регіонах склалася різна практика алгоритмів застосування ст. 208 КПК України та відповідного інформування прокурора.

Алгоритм 1: слідчий затримує особу за ст. 208 КПК, ні з ким не погоджуючи рішення про затримання, та направляє копію протоколу затримання керівнику органу прокуратури, який і має призначити процесуального керівника. Якщо затримання відбувається вночі, то призначення керівником органу прокуратури процесуального керівника відбудеться вранці після початку робочого дня.

Алгоритм 2: затримання відбувається фактично, але без складання протоколу за ст. 208 КПК. Після доставлення затриманого до відділу поліції слідчий питає усний дозвіл на затримання в прокурора (заступника прокурора). Прокурор за необхідності питає неофіційно у слідчого судді, чи надасть той дозвіл на тримання під вартою затриманого за тих обставин, які вже є встановленими. Якщо слідчий суддя в телефонному режимі погоджується взяти під варту таку особу, то слідчий за рекомендацією прокурора складає протокол затримання особи за ст. 208 КПК, якщо ні – то протокол затримання складатися не буде [7, с. 93]. У такому разі прокурор фактично бере участь у прийнятті рішення щодо затримання особи ще до складання протоколу.

Взагалі, цікавою є одна з думок прокурора, викладена у вищезгаданому Звіті стосовно ролі прокурора на етапі затримання особи: з прокурором погоджують затримання, законність, підставність. Якщо ж робити неправильно – прокурора ставлять перед фактом: ми затримали, повідомляють письмово, що людина затримана, а ми вже розбираємося: законно, незаконно, чи є підстава [7, с. 93, 94]. Цьому твердженню кореспондує й думка слідчого: в разі складання протоколу за ст. 208 КПК (без погодження з прокурором) слідчий має протягом доби повідомити затриману особу про підозру. А прокурор не підписує повідомлення про підозру. Що має зробити слідчий? Звільнити. Звільнення затриманого прокурор своєю постановою. А слідчому потім задають питання в слідчому управлінні: «Навіщо затримувалася ця особа?», з обговоренням подальшої можливої кримінально-правової кваліфікації дій слідчого стосовно незаконного затримання [7, с. 93], а ця розмова сама по собі вже є досить неприємною.

Таким чином, на практиці всупереч положенням ст. 209 КПК вирізняють фактичне і процесуальне затримання. Процесуальне затримання оформлюється протоколом у кабінеті слідчого, і в цьому протоколі слідчим, як правило, чесно фіксується місце затримання (в 67% випадків – кабінет слідчого) [7, с. 248]. Таким чином, слідчі поставлені в умови, коли мають свідомо ігнорувати положення закону про момент затримання, визначений у ст. 209 КПК. За відсутності перспективи застосування до фактично затриманої особи запобіжного заходу тримання під вартою процесуальне затримання взагалі не оформлюється [7, с. 93].

Із метою зрозумілого викладу курсантам вищих навчальних закладів МВС України¹ правової регламентації інституту затримання та правильного розуміння його місця як частини кримінальної процесуальної діяльності та частини суміжних із кримінальним процесом видів діяльності пропонуємо таку класифікацію нормативних підстав затримання:

1) законне затримання, що здійснюється уповноваженою службовою особою та може бути не пов'язане з виявленням ознак кримінального правопорушення, тобто може не підпадати під жодну кримінально-правову кваліфікацію, наприклад, у таких випадках:

– затримання військовослужбовцями Військової служби правопорядку осіб, які вчинили дії, що створюють реальну загрозу для оточуючих; затримання осіб у військовій формі одягу, які мають виражені ознаки психічного розладу і створюють у зв'язку із цим реальну небезпеку для оточуючих (п. 4, п. 5 ст. 7 ЗУ «Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України»);

– затримання співробітниками Служби Безпеки України осіб, які проникли на об'єкти та в місця, що охороняються органами і підрозділами Служби Безпеки України (ст. 6, ст. 7 ЗУ «Про контррозвідувальну діяльність»).

Такі та схожі за правовими підставами випадки затримання, хоч і межують із затриманням кримінально-процесуальним, утім не належать до нього;

2) законне затримання як право будь-якої особи, що є складовою частиною соціально-корисної діяльності. Передбачається у ст. 207 КПК України та, зокрема, зобов'язує особу, яка здійснила затримання особи, підозрюваної у вчиненні кримінального правопорушення, негайно повідомити уповноважену службову особу про даний факт. Момент затримання почне обчислюватися із часу безпосереднього контакту затриманого з уповноваженою службовою особою;

3) законне затримання, передбачене в абз. 1 ч. 1 ст. 522 КПК України. А саме законне затримання особи керівником дипломатичного представництва чи консульської установи України, а також призначеною ним іншою службовою особою (ч. 2 ст. 519 КПК), якщо сам керівник є потерпілим унаслідок вчинення відповідного кримінального правопорушення. Схоже з попередньою підставою тим, що кримінальний процесуальний кодекс, хоч і називає цей вид затримання законним, утім, жоден закон України, крім КПК, не передбачає відповідного повноваження керівника дипломатичного представництва чи консульської установи України. Кримінальний процесуальний закон, на відміну від попереднього випадку:

а) регламентує, що це затримання здійснює службова особа, уповноважена на вчинення процесуальних дій;

б) обмежує строк такого законного затримання не більше, ніж на 48 годин;

в) наголошує за змістом ч. 2 ст. 522 КПК, що керівник дипломатичного представництва чи консульської установи України, а також призначена ним інша службова особа, які здійснили затримання, зобов'язані забезпечити доставлення затриманої особи до підрозділу органу державної влади на території України, уповноваженого на тримання затриманих осіб, і повідомлення про факт законного затримання слідчому органу досудового розслідування за місцем проведення досудового розслідування в Україні.

У такому разі момент затримання міг би починати обчислюватися саме із часу здійснення законного затримання. Втім, тоді важко було б дотримати вимогу повідомлення затриманому про підозру протягом 24 годин із моменту затримання (ч. 2 ст. 278 КПК). Тому уявляється, що момент затримання в аналізованому випадку може обчислюватися із часу доставлення затриманої особи до підрозділу органу державної влади на території України, уповноваженого на тримання затриманих осіб;

4) окремої уваги заслуговує регламентація затримання, яке може бути застосоване капітаном судна України. Адже, по-перше, цей вид затримання передбачений не лише у главі 41 КПК, а й у ст. 67 Кодексу торгового мореплавства України, що дає підстави говорити про надання законом права здійснювати затримання (ч. 3 ст. 207 КПК), на відміну від попереднього випадку. Відповідно до ст. 67 Кодексу торгового мореплавства України «капітан судна, як службова особа, уповноважена на вчинення процесуальних дій у кримінальному провадженні»: якщо на судні, що

¹ А також для створення передумов проведення подальших системних, у тому числі, компаративістичних досліджень.

перебуває у плаванні, вчиняються діяння, передбачені законом України про кримінальну відповідальність, капітан судна уповноважений на вчинення процесуальних дій у порядку, передбаченому кримінальним процесуальним законодавством України та відповідною Інструкцією, яка затверджується Генеральним прокурором за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах морського і річкового транспорту, та центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері рибного господарства².

Капітан судна має право затримати особу, яка підозрюється у вчиненні кримінально караного діяння, до передачі її відповідним правоохоронним органам у першому порту України. В разі необхідності капітан судна може направити цю особу і зібрані матеріали в Україну на іншому судні, зареєстрованому в Україні. У разі вчинення діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність, під час перебування судна в порту України капітан судна зобов'язаний передати особу, яка підозрюється у вчиненні цього діяння, відповідним правоохоронним органам у порядку, встановленому кримінальним процесуальним законодавством України. Таким чином: 1) капітан судна є службовою особою, уповноваженою законом на затримання в контексті ч. 3 ст. 207, ст. 208 КПК України, бо відповідну норму містить ст. 67 Кодексу торгового мореплавства України; 2) він же (капітан судна) відповідно до абз. 2 ч. 1 ст. 522 КПК України має право законно затримати особу на строк, необхідний для її доставлення на територію України, та зобов'язаний доставити затриману особу до підрозділу органу державної влади на території України, уповноваженого на тримання затриманих осіб. Оскільки таке затримання може з об'єктивних причин мати тривалий характер, то уявляється правильним не виключати спосіб обчислення моменту процесуального затримання із часу доставлення затриманого до підрозділу органу державної влади на території України, уповноваженого на тримання затриманих осіб;

5) затримання уповноваженою службовою особою без ухвали слідчого судді. Регламентується у ст. 208 КПК України «Затримання уповноваженою службовою особою». До цієї групи підстав також слід віднести такі кваліфіковані види затримання: ст. 492 КПК України «Застосування до неповнолітнього підозрюваного, обвинуваченого запобіжного заходу» та ст. 582 КПК України «Особливості затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення за межами України».

Окрему увагу в цій групі слід приділити таким підставам затримання, як, наприклад, ч. 3 ст. 9 КПК України, абз. 1 п. 7 ч. 1 ст. 7 ЗУ «Про контррозвідувальну діяльність». У зазначеному абзаці передбачено право співробітників Служби Безпеки України затримувати і тримати в спеціально відведених для цього місцях осіб, підозрюваних у підготовці чи проведенні розвідувально-підривної, терористичної діяльності та вчиненні інших злочинів, розслідування яких віднесено до компетенції органів Служби Безпеки України [8]. Тобто регламентована в аналізованому абзаці підстава затримання здебільшого сконструйована для того, щоб зручно зорієнтувати правозастосовника, в даному разі – співробітників СБУ, на інструментарій боротьби з підслідними їх органам досудового розслі-

дування злочинами. Адже йдеться про злочини, які самі по собі й без цього пункту підпадають під конструкцію кримінальні правопорушення, використану в ст. 208 КПК України. На відміну від способу викладення підстав затримання в ЗУ «Про Національну поліцію», у ст. 37 якого, що має назву «Обмеження пересування особи чи транспортного засобу або фактичного володіння річчю», зазначається: поліція уповноважена затримувати особу на підставах, у порядку та на строки, визначені Конституцією України, Кримінальним процесуальним кодексом України та Кодексом України про адміністративні правопорушення, а також іншими законами України [9];

6) затримання уповноваженою службовою особою за ухвалою слідчого судді на підставі ч. 3 ст. 187 КПК України. У ч. 6 ст. 191 КПК зазначається: уповноважена службова особа (особа, якій законом надане право здійснювати затримання), яка затримала особу на підставі ухвали слідчого судді, суду про дозвіл на затримання або в якій під вартою тримається особа, щодо якої діє ухвала про дозвіл на затримання, негайно повідомляє про це слідчого, прокурора, зазначеного в ухвалі. Кримінальний процесуальний закон прямо не зобов'язує цю службову особу навіть складати протокол затримання, а практиці відомий спосіб фіксації такого затримання навіть за допомогою звичайного рапорту. Разом із цим уявляється правильним все ж таки складати протокол затримання, керуючись аналогією закону, дотримуючись положень ст. 208 КПК України стосовно змісту протоколу, і не підмінювати протокол затримання рапортом.

Відповідно до вимог ст. 213 КПК уповноважена службова особа, що здійснила затримання, зобов'язана надати затриманій особі можливість негайно повідомити про своє затримання та місце перебування близьких родичів, членів сім'ї чи інших осіб за вибором цієї особи. Крім того, уповноважена службова особа, що здійснила затримання особи, повинна негайно повідомити затриманому зрозумілою для нього мовою підстави затримання та у вчиненні якого злочину він підозрюється, а також роз'яснити право мати захисника, отримувати медичну допомогу, давати пояснення, показання або не говорити нічого з приводу підозри проти себе, негайно повідомити інших осіб про його затримання і місце перебування відповідно до положень ст. 213 КПК, вимагати перевірку обґрунтованості затримання та інші процесуальні права, передбачені КПК.

Згідно з п. 3 ст. 5 Конвенції «Про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року» (з поправками, внесеними відповідно до положень Протоколу № 11) кожна особа, заарештована або затримана на підставі обґрунтованої підозри у вчиненні злочину, має негайно постати перед суддею і бути вислуханою з питань, пов'язаних із її триманням під вартою [10]. Тому доцільно з метою забезпечення прав підозрюваного передбачити в нормах КПК положення, за яким зобов'язати слідчого суддю, суд під час розгляду клопотання про обрання запобіжного заходу з'ясувати у прокурора, який звертається з таким клопотанням, та в самого підозрюваного, чи роз'яснювалося останньому вказане право під час його затримання.

Про затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, складається протокол, в якому, крім відомостей про осіб, які проводять вказану процесуальну дію, та особи, яка затримана, зазначаються також місце, дата і точний час (година і хвилини) затримання, підстави затримання, результати особистого обшуку затриманого, клопотання, заяви чи скарги затриманого, якщо такі надходили, і повний перелік його процесуальних прав та обов'язків. Протокол про затримання підписується особою, яка його склала, і затриманим. Копія протоколу негайно під розпис вручається затриманому, а також надсилається прокурору.

² Інструкція про порядок проведення процесуальних дій під час кримінального провадження на морському чи річковому судні України, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні, затверджена наказом Генеральної прокуратури України від 14 листопада 2012 року № 112. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/1nordoc.html>.

Повертаючись до проблематики недостатньо чіткої регламентації процесуального статусу уповноваженої службової особи щодо здійснення затримання, залишається незрозумілим, чому законодавцем прямо не регламентується питання щодо оригіналу протоколу затримання особи, а зазначається лише, що копія протоколу затримання особи негайно надсилається прокурору. А як бути зі слідчим? Адже переважна більшість розслідувань проводиться саме ним, і оригінал протоколу про затримання особи обов'язково повинен знаходитися в матеріалах кримінального провадження. Необхідно в положеннях ст. 208 КПК зазначити, що «оригінал протоколу затримання особи, здійсненого уповноваженою службовою особою, долучається до матеріалів кримінального провадження».

Висновки. Отже, чинна регламентація інституту затримання потребує вдосконалення. У КПК України слід ретельніше регламентувати критерії визначення уповноваженої службової особи, яка має право затримати особу, підозрювану у вчиненні злочину. Законодавцю слід подбати, щоб алгоритм дій із з'ясування уповноваженою службовою особою позиції прокурора щодо затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, регламентувався в законі таким чином, щоб практикам було зручно і раціонально керуватися даними нормами права. Підстави затримання за критерієм способу регламентації доцільно класифікувати на 6 вищезазначених груп. Затримання особи, підозрюваної у вчиненні злочину, має відбуватися в такий спосіб, щоб дотримувалися гарантії забезпечення прав такої особи. У ст. 208 КПК слід регламентувати долучення оригіналу протоколу затримання до матеріалів кримінального провадження.

Подальші наукові розвідки будуть стосуватися дослідження ефективності регламентації і застосування інших запобіжних заходів та заходів забезпечення кримінального провадження.

Список використаної літератури:

1. Сердечна А.Ю. Затримання в кримінальному процесуальному законодавстві та особи, уповноважені його застосовувати. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. Випуск 40. Том 2. С. 126–130. URL: http://www.visnyk-juris.uzhnu.uz.ua/file/No.40/part_2/32.pdf.
2. Никоненко М.Я. Уповноважена службова особа, яка вправі здійснити затримання у кримінальному процесі. Юридична наука. № 9/2014. С. 83–90. URL: file:///C:/Users/admin/Desktop/jnn_2014_9_13.pdf.
3. Лобойко Л.М. Кримінальний процес. К.: Ваіте, 2014. 279 с.
4. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення законодавства у відповідність з Кримінальним процесуальним кодексом України» від 16 травня 2013 року № 245-VII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/245-18>.

5. Закон України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» від 3 жовтня 2017 року № 2147-VIII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2147%D0%B0-19>.

6. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20 березня 2003 року № 638-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/638-15>.

7. Звіт за результатами дослідження «Роль прокурора на досудовій стадії кримінального процесу» за сприяння Генеральної прокуратури України, Координаційного центру з надання правової допомоги. Київ, 2017. 268 с. URL: https://issuu.com/irf_ua/docs/prokuroor_210_270.

8. Про контррозвідувальну діяльність: Закон України від 26 грудня 2002 року № 374-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/374-15/print>.

9. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року №580- VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

10. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 4 листопада 1950 року (із поправками, внесеними відповідно до положень Протоколу № 11). URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_004.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Федченко Володимир Михайлович – кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри кримінального процесу факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Захарко Андрій Володимирович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального процесу факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

INFORMATION ABOUT AUTHORS

Fedchenko Volodymyr Mykhailovych – Candidate of Law Sciences, Associate Professor, Professor at the Department of Criminal Procedure of Faculty of Specialist Training for Bodies of Pre-trial Investigation of the Dnepropetrovsk State University of the Interior

mixayluz@ukr.net

Zakharko Andriy Volodymyrovych – Candidate of Law Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Criminal Procedure of Faculty of Specialist Training for Bodies of Pre-trial Investigation of the Dnepropetrovsk State University of the Interior

a.zaharko@ukr.net